

İnsanlarda hastalığa sebep olan patojenlere ilişkin bilgiler – Hijyen korur!

MERS nedir?

MERS, Orta Doğu Solunum Sendromu'nun (*Middle East Respiratory Syndrome*) kısaltmasıdır ve ilk olarak 2012 yılında tanımlanmış bir virüs olan MERS Corona virüsünün (MERS CoV) yol açtığı solunum yolu enfeksiyonunu tanımlar. Enfeksiyon çok farklı şekillerde seyredebilir: Enfeksiyon bazı insanlarda fark edilmeksizin seyrederken bazıları kişilerde hafif ve bazılarında ise çok ağır ve kısmen ölümcül solunum yolu hastalıkları ortaya çıkabilmektedir. MERS CoV ile enfeksiyonlar şimdiye kadar özellikle Arap Yarımadası'nda ve ağırlıklı olarak Suudi Arabistan'da görülmüştür. Şimdiye kadar Arap Yarımadası dışında görülen hastalıkların hepsi hastanın daha önce bu bölgede bulunmuş olması veya bu ülkelerden gelen diğer MERS hastaları ile yakın temasta bulunmasına bağlıdır.

MERS Corona virüsü nasıl bulaşır?

Hayvanlarla temas aracılığıyla

Patojenlerin kaynağı muhtemelen tek hörgüçlü develerdir. Hayvanlarla yakın temas halinde virüslerin insana bulaştırılması mümkündür. Hangi tür temasların bulaşmayı kolaylaştırdığı ve hayvan ürünlerinin bir rolü olup olmadığı henüz yeterince bilinmemektedir.

İnsandan insana

Patojen bir insandan diğer bir insana da bulaştırılabilir. Fakat genel nüfusta kalıcı bulaşma vakasına henüz rastlanmamıştır. Bulaşma riski, özellikle hastalarla yakın temas içinde bulunan kişiler için bilhassa hastaların bakımında yeterli koruyucu önlemler alınmaması durumunda mevcuttur.

Hasta kişilerde hangi hastalık belirtileri görülür?

Hastalık genellikle ateş, öksürük ve nefes darlığı gibi grip benzeri şikayetlerle başlar. Özellikle ishal olmak üzere mide bağırsak şikayetleri de görülebilir. Genellikle zatürre gelişir. Hastalığın ilerleyen seyrinde komplikasyon olarak akut nefes darlığı sendromu ve böbrek yetmezliği ortaya çıkabilir. Hastalık genellikle ölümlü sonuçlanır.

Hastalığın kuluçka süresi ne kadardır ve bulaşıcılık ne kadar sürer?

Hastalık belirtilerinin görülmesine kadar geçen süre genellikle bir ila iki haftaya kadardır. Hastalar hastalığın ortaya çıkmasından sonra virüsü yaymaya devam edebilirler. Ancak bulaşmanın ne kadar süreyle gerçekleşeceği henüz bilinmemektedir. Hastalık belirtisi göstermeyen enfeksiyonlu kişilerden bulaşma tehlikesi olup olmadığına henüz kesin bir yanıt verilememektedir.

En fazla risk altında bulunan kişiler kimlerdir?

- ▶ Enfeksiyon riski özellikle Arap Yarımadası ülkelerinde ikamet edilmesi durumunda, bilhassa tek hörgüçlü develerle temasta bulunulması halinde mevcuttur.
- ▶ Ayrıca özellikle hasta bakımında olmak üzere MERS hastaları ile yakın temasta bulunan kişilerde risk daha yüksektir.
- ▶ Yaşlılar ve savunma sistemi zayıf olan kişiler (örn. organ nakli sonrasında veya kanser hastalığı sebebiyle) veya diyabet, kronik akciğer veya böbrek hastalıkları gibi temelde yatan hastalıkları olan kişiler hastalığın ağır seyretmesi bakımından daha yüksek risk altındadırlar.

Hastalık durumunda nelere dikkat etmeliyim?

- ▶ Arap Yarımadası'ndaki ya da başka bir risk bölgesindeki ikametiniz sırasında aniden ortaya çıkan, ateş ve öksürükle seyreden, günlük aktivitelerinizi olumsuz etkileyen bir solunum yolu enfeksiyonu geçirmeniz halinde mümkün olduğunca hızlı bir şekilde bir doktora başvurunuz.
- ▶ Şikayetlerin Arap Yarımadası'ndaki ikametinizden sonraki iki hafta içinde ortaya çıkması halinde muayenehaneyi ziyaret etmeden önce mümkünse telefonla doktorunuzu seyahatiniz hakkında bilgilendiriniz. Aynıysa bu bölgelerden dönen, ilgili semptomları gösteren kişilerle yakın temas içinde bulunduktan sonra hastalık belirtisi geliştirmeniz durumunda da geçerlidir. MERS Corona virüsü enfeksiyonu şüphesinde veya bunun kesinleşmesi halinde başka kişilere bulaşmayı önlemek için sıkı hijyen önlemleri alınması gereklidir.

İnsanlarda hastalığa sebep olan patojenlere ilişkin bilgiler – Hijyen korur!

Hastalık durumunda nelere dikkat etmeliyim?

- ▶ Bu insanlardan uzak durunuz.
- ▶ Öksürürken veya hapşırırken tek kullanımlık kağıt mendil kullanınız ve ardından bunları kapalı bir çöp kutusuna atınız. Kağıt mendilin mevcut olmaması halinde elinize değil, kol bükümünüze hapşırınız veya öksürünüz.
- ▶ Ellerinizi su ve sabunla titizlikle yıkayınız!
- ▶ Ayrıca ishal durumunda genel olarak el ve tuvalet hijyenine titizlikle dikkat edilmelidir.

Kendimi nasıl koruyabilirim?

- ▶ Arap Yarımadası'na veya MERS CoV enfeksiyonunun ortaya çıktığı ülkelere seyahat etmeyi planlıyorsanız ve özellikle diyabet gibi temel bir hastalığınız varsa bu durumu doktorunuzla görüşmeniz uygun olacaktır.
- ▶ Seyahatiniz esnasında ellerinizi sık olarak su ve sabunla titizlikle yıkayınız. Böylece kendinizi birçok başka hastalık patojeninden de korumuş olursunuz.
- ▶ Arap Yarımadası'nda bulunduğunuz sürede özellikle tek hörgüçlü develer olmak üzere hayvanlarla doğrudan temasta bulunmaktan kaçınınız.
- ▶ Hayvan çiftliklerini veya hayvan pazarını ziyaret etmeniz durumunda hayvanlara, özellikle tek hörgüçlü develere dokunduktan sonra istikrarlı el hijyenine dikkat ediniz.
- ▶ Çiğ et, çiğ veya yeterince ısıtılmamış süt veya özellikle tek hörgüçlü develerin (örn. tedavi amaçlı kullanılan) idrarını tüketmeyiniz. Özellikle çiğ hayvan ürünleri veya dışkıları ile temas etmiş olma ihtimali bulunan çiğ gıda maddelerini tüketmeyiniz. Çiğ meyve ve sebzeleri tüketmeden önce titizlikle yıkamalı, soymalı veya ısıtmalısınız.
- ▶ Özellikle bağışıklık sistemi zayıf olan kişiler, diyabet, kronik akciğer veya böbrek hastalıkları olan kişiler tek hörgüçlü develerle ve çiğ hayvan ürünleri ile temastan kaçınmalıdır.
- ▶ Risk bölgelerine seyahatiniz esnasında solunum yolu enfeksiyonu veya ishal şikayeti bulunan hastalardan mümkün olduğunca uzak durunuz. Yakın temasın önlenemediği durumlarda, örneğin hasta kişinin bakımı ile ilgilenmeniz gerektiğinde, istikrarlı bir el hijyenine dikkat ediniz. Ellerinizi yıkamadan gözlerinize, ağızınıza ve burnunuza dokunmayınız ve gerekirse bir ağız-burun maskesi takınız.
- ▶ Diğer bir akut solunum yolu enfeksiyonunuz veya ateşiniz varsa Arap Yarımadası'na veya diğer risk bölgelerine planladığınız seyahatleri erteleyiniz.
- ▶ **Şimdiye kadar MERS Corona virüsüne karşı koruyucu bir aşı mevcut değildir.**

Nerelerden bilgi edinebilirim?

Daha geniş kapsamlı danışmanlık hizmeti ve bilgilendirme için yerel Sağlık Müdürlüğü hizmetinizdedir. Güncel enfeksiyon durumuna ilişkin bilgilere WHO'nun internet sayfasından ulaşabilirsiniz (www.who.int/en).

Daha ayrıntılı (teknik) bilgilere ve güncel risk değerlendirmesine internet üzerinden Robert Koch Enstitüsü'nün sayfalarından ulaşabilirsiniz (www.rki.de/mers).

Dış İşleri Bakanlığı'nın seyahat edenler için uyarılarını (www.auswaertiges-amt.de) dikkate alınız. Hijyen ile enfeksiyondan korunma konusuna ilişkin daha fazla bilgiye Sağlık Eğitimi Federal Merkezi'nin sayfasından (www.infektionsschutz.de) ulaşabilirsiniz.

STEMPEL

Yayıncı:

Sağlık Eğitimi Federal Merkezi, Köln
Tüm hakları saklıdır.

Kamu Sağlık Hizmetleri Federal Hekimler Birliği iş birliği ile Robert Koch Enstitüsü'nün onayı ile hazırlanmıştır.

Bu kamu bilgilendirme broşürü www.infektionsschutz.de adresindeki ana sayfadan ücretsiz olarak indirilebilir.

